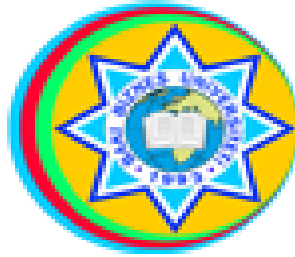

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI TƏHSİL NAZİRLİYİ
BAKİ BİZNES UNİVERSİTETİ

“TƏRCÜMƏ” İXTİSASININ
P A S P O R T U

BAKİ – 2019

1. Ümumi müddəalar

- 1.1. “Tərcümə” ixtisasının xarakteristikası
- 1.2. Ali peşə təhsilinin təhsil proqramının xüsusiyyətləri
- 1.3. Abituriyent üçün tələblər
- 1.4. Magistr təhsilini davam etdirmək imkanları
- 1.5. Təhsil proqramlarının əsas istifadəçiləri
- 1.6. Tərcümə ixtisasının xüsusiyyətləri
- 1.7. Peşəkar fəaliyyət sahəsi
- 1.8. Peşə fəaliyyətinin obyektləri
- 1.9. Peşə fəaliyyətinin növləri və vəzifələri
- 1.10. Təhsil proqramının məqsədi
- 1.11. Proqramın bilik və bacarıq kompetensiyaları
- 1.12. İxtisasın peşə hazırlığı fənləri
- 1.13. Təcrübələr
- 1.14. Yekun Dövlət Attestasiyası
- 1.15. Məzunun peşə kompetensiyaları üzrə müvafiq biliklərə nail olması.
- 1.16. İxtisasın peşə təliminin nəticələri üzrə məzun bacarmalıdır.
- 1.17. Tələbənin təlim nəticələrinin qiymətləndirilməsi

2. Təhsil prosesinin məzmununu və təşkilini tənzimləyən sənədlər

- 2.1. Təhsil proqramı
- 2.2. Tədris planı
- 2.3. İllik iş qrafiki

3. Resurs təminatı

- 3.1. Kadr təminatı
- 3.2. Tədris-metodik və informasiya dəstəyi
- 3.3. Maddi-texniki təchizat
- 3.4. Tələbələrin elmi-tədqiqat işinin təşkili xüsusiyyətləri

4. Tədrisdə keyfiyyət təminatı

- 4.1. Tədrisdə keyfiyyət təminatı siyasəti
- 4.2. Tədrisdə Keyfiyyət Qiymətləndirilməsi Sistemi

4.3. Keyfiyyətin xarici qiymətləndirmə sistemi

1. ÜMUMİ MÜDDƏALAR

1.1. "Tərcümə" ixtisasının xarakteristikası

İxtisasın şifri və adı- 050203 "Tərcümə"

Verilən elmi-ixtisas dərəcəsi - Bakalavr

Əyani forma üzrə təhsil müddəti- 4 il

Kreditlərin sayı- 240

"Tərcümə" ixtisası üzrə ali peşə təhsilinin təhsil proqramı müvafiq ixtisas üzrə ali peşə təhsili dövlət standartı (bundan sonra - DTS) əsasında hazırlanmışdır.

Təhsil proqramı "Tərcümə" ixtisası üzrə bakalavr hazırlığı prosesinin məqsədlərini, məzmununu və metodlarını müəyyən edən normativ sənədlər toplusudur.

1.2. Ali peşə təhsilinin təhsil proqramının xüsusiyyətləri

"Tərcümə" ixtisası üzrə ali peşə təhsilinin təhsil proqramı bu ixtisas üzrə ali təhsilli mütəxəssislərin hazırlanması istiqamətində dövlət standartı əsasında hazırlanmış tədris planını, işçi tədris planını, fənn proqramlarını, tədris və praktiki işlə əlaqədar planları özündə cəmləşdirmişdir.

Təhsil proqramının tərkibinə tədris planı, təqvim tematik planlar, fənlərin tədris-metodiki vəsaitləri, təlim və istehsalat təcrübələri, tələbələr üçün təhsilin və tədrisin keyfiyyətini təmin edən materiallar, təlimin keyfiyyətinə nəzarət qaydasını və məzmununu müəyyənləşdirən materiallar və müvafiq təhsil texnologiyasının tətbiq olunmasını təmin edən metodik materiallar və bir sıra normativ sənədlər də daxildir.

1.3. Abituriyent üçün tələblər

Abituriyentin orta (tam) ümumi təhsili və ya orta-ixtisas peşə təhsili haqqında dövlət sənədi olmalıdır.

1.4. Magistr təhsilini davam etdirmək imkanları

"Tərcümə" ixtisası üzrə ali peşə təhsilinin əsas təhsil proqramını mənimsəmiş bakalavrın müvafiq ixtisaslar üzrə magistratura təhsil səviyyəsində təhsilini davam etdirmək hüququ vardır.

1.5. Təhsil proqramının əsas istifadəçiləri

TP-nin əsas istifadəçiləri: Universitetin tədris şöbəsi, dekanlıqlar, kafedranın müəllimləri, tələbələr, məzunlar, mütəxəssislər, işəgötürənlər, abituriyentlərdir.

1.6. Məzunun ixtisas xüsusiyyətləri

"Tərcümə" ixtisasını bitirən məzun tərcümə peşəsinə sahib olmalıdır. Yəni:

- tərcümə prosesində şifahi nitqi anlayıb, onu adekvat, rəvan şəkildə ifadə etməyi bacarmalı;
- müxtəlif tipli mətnləri lüğətlərin köməyi, eləcə də lüğətsiz ana dilinə və ya ingilis dilinə yazılı və şifahi şəkildə tərcümə etməyi bacarmalı;
- tərcümə prosesində terminlərdən düzgün istifadə etməyi bacarmalı;
- eşitdiyi mətni və ya müxtəlif səviyyələrdə aparılan danışıqları ardıcıl tərcümə etməyi və bu zaman qeyd götürmə texnikasından düzgün istifadə etməyi bacarmalı;
- ixtisas dilindən əlavə, ikinci bir xarici dili bilir, müxtəlif məzmunlu mətnləri xarici dildən ana dilinə və ya əksinə tərcümə etməyi bacarmalıdır.

1.7. Peşəkar fəaliyyət sahəsi

"Tərcümə" ixtisası üzrə məzunun peşə fəaliyyətinin sahəsi yalnız tərcümə deyil, həm də dil sahəsinə aid, məsələn dərslərin keçirilməsi, mətnlərin yoxlanılması, yazılı tərcümə kimi sahələr və s. hesab edilir. Bu şəxslərin iş imkanları genişdir. Bu ixtisası bitirən şəxslər xarici ölkə vətəndaşları ilə birgə çalışaraq özlərini daha da inkişaf etdirə bilərlər.

1.8. Peşə fəaliyyətinin obyektləri

Mütəxəssisin peşə fəaliyyətinin obyektləri aşağıdakılardır:

- tərcümə mərkəzləri;
- tərcümə şirkətləri;
- xarici şirkətlər;
- Milli Məclis;
- Xarici İşlər Nazirliyi;
- universitetlər (dil kafedraları);
- orta təhsil müəssisələri (ingilis dili müəllimi);
- dil kursları;

Qeyd: Hər hansı bir idarənin nəzdində “Tərcümə” departamenti.

1.9. Peşə fəaliyyətinin növləri və vəzifələri

"Tərcümə" ixtisası üzrə məzun aşağıdakı peşə praktik fəaliyyət növlərindən biri üçün hazırlanmalıdır:

- sinxron tərcümə;
- yazılı tərcümə;
- şifahi tərcümə;
- ardıcıl tərcümə;
- peşəkar tərcümə;

1.10. Təhsil proqramının məqsədi

Təhsil proqramı ixtisasın dövlət təhsil standartının tələblərinə cavab verir. Tələbənin seçdiyi fənn üzrə kreditinin verilməsi məcburidir. Təhsil proqramının əsasında tədris planları tərtib edilir. Tədris planında əks etdirilən fənlər tələbələrdə bilik, bacarıq və vərdişlərin formalaşmasına yönəldilmişdir. “Tərcümə” ixtisası üzrə təhsil proqramının əsas məqsədi aşağıdakılardır:

- ingilis dili səslərinin tələffüz edilməsi qaydalarını, oxuma, yazma, qrammatika və lüğət tərkibinin əsaslarını bilmək üçün tələbələri materiallarla təmin etmək;

- mətnin başlıca ideyasını tutmaq üçün tələbələrin oxu bacarıqlarını inkişaf etdirmək;
- öz biliklərini verilmiş tapşırığa tətbiq etmək, essedən hər hansı bir məlumatı tapmaq, seçmək və ya essədəki məlumatı ümumiləşdirmək üçün tələbələrin yazı bacarıqlarını inkişaf etdirmək;
- ingilis dilində danışıq dilini başa düşmək üçün tələbələrin dinləmə bacarıqlarını inkişaf etdirmək;
- dildən danışıq üçün istifadə etməyə görə tələbələrin danışıq bacarıqlarını inkişaf etdirmək;
- ingilis dilində yazılı və şifahi formada düzgün, səlis özünüifadəni inkişaf etdirmək;
- qavrama və düşüncənin birbaşa təşkili.
- danışıq dilini başa düşmək üçün effektiv dinləmə strategiyalarından istifadə etmək;
- şəxsi, sosial və akademik məqsədlər üçün ingilis dilində şifahi ünsiyyət qurmaq;
- elementar səviyyədə, müxtəlif həcmdə mətnlərin oxuyub anlanılması;
- söz bazasının və qrammatikanın inkişaf etdirilməsi;
- fikirlərin ifadəsi, informasiyanın çatdırılması üçün səmərəli yazı bacarıqlarından istifadə.

1.11. Məzunun bilik və bacarıq kompetensiyaları

Məzun humanitar və ixtisasın peşə hazırlığı bölümünə aid olan fənlər üzrə biliklərə malik olmalıdır.

Humanitar fənləri mənimsəmək nəticəsində məzun xarici dil, Azərbaycan tarixi, Azərbaycan dili və nitq mədəniyyəti, fəlsəfə, mədəniyyətşünaslıq, multikulturalizm və sair sahələrdə aşağıdakı bilikləri əldə edir və ümumi kompetensiyalara yiyələnir:

Məzun ümumi kompetensiyalar üzrə aşağıdakı biliklərə yiyələnməlidir:

-ingilis dilində sərbəst danışmağı, fikirlərini sərbəst ifadə etməyi, o cümlədən işgüzar yazışma vərdişlərinə yiyələnməli, peşə təyinatlı mətnləri tərtib etməyi, onları redaktə etməyi bilməlidir.

-ümumi xarakterli danışıq-dialoq apara bilməyi, nitq etiket qaydalarına əməl etməyi, məlumat toplamaq üçün ixtisasına uyğun ədəbiyyat oxumağı, ixtisas üzrə mətnləri lüğət ilə tərcümə etməyi;

-peşə lüğətini bilmək və öz fəaliyyətində düzgün istifadə etməyi bacarmalıdır;

-tərəfdaşları ilə xarici dildə ünsiyyətdə olmağı və fikrini ifadə etməyi bacarmalıdır.

1.12. Məzunun peşə hazırlığı fənləri:

-informasiya cəmiyyətində səmərəli fəaliyyət göstərməyi və peşəkarlıq fəaliyyətində İKT-dən istifadə etməyi bacarmalıdır;

-tərcümə məqsədləri üçün faydalı informasiyanı təmin etmək, araşdırmaq, ümumiləşdirmək və strateji hədəfləri düzgün müəyyən etməyi bilməlidir;

-öz işlərini elmi əsaslarla təşkil edərək, peşə fəaliyyəti sahəsində istifadə olunan məlumatların toplanması, saxlanması və emalı (redaktə edilməsi) üçün komputer metodlarına sahib olmağı, müasir informasiya texnologiyalarından istifadə etməyi bacarmalıdır;

-müasir tələblərə uyğun təqdimatlar hazırlamağı, işgüzar ünsiyyət qurmağı bacarmalıdır.

1.13. Təcrübə

Təcrübələr ixtisaslar üzrə daha dərinlən öyrənilməsi məqsədi ilə dövlət təşkilatlarında və orqanlarında, sənaye, konsultinq, bank sektorundakı müəssisələrdə, tədqiqat müəssisələrində, habelə şirkətlərdə təşkil edilməlidir.

Təcrübənin məzmunu, təcrübələrin təşkili və həyata keçirilməsi ilə bağlı sənədlər təcrübə şöbəsi tərəfindən müəyyən edilir və rektorluq tərəfindən təsdiq edilir. Tələbənin bakalavriat təcrübəsi tədris planının vacib tərkib hissəsidir.

Tələbə universitetdə aldığı bilikləri təcrübədə tətbiq etmək imkanı əldə edir, bu şərtlə ki, tələbənin yerinə yetirdiyi işin xarakteri universitetdə oxuduğu ixtiasa uyğun olsun. Təcrübənin məzmunu təcrübənin iş proqramı ilə tənzimlənir.

1.14. Yekun Dövlət Attestasiyası

Ali təhsilin son pilləsi Yekun Dövlət Attestasiyasıdır. Yekun Dövlət Attestasiyası təhsil proqramının mənimsənilmə səviyyəsini müəyyənləşdirmək, təhsilalanlara müvafiq ixtisas dərəcəsi vermək məqsədi ilə həyata keçirilir. Yekun Dövlət Attestasiyası Dövlət imtahanı (şifahi) formasında keçirilir.

Təhsil proqramının bütün tələblərini yerinə yetirmiş və tədris planında nəzərdə tutulmuş bütün fənlər və təcrübələr üzrə müəyyən olunmuş kreditləri qazanmış tələbələr Yekun Dövlət Attestasiyasına buraxılır. Yekun Dövlət Attestasiyasından müvəffəqiyyətlə keçən tələbə təhsil aldığı ixtisas üzrə bakalvriat pilləsinin tam kursunu başa vurmuş hesab olunur.

1.15. Məzun peşə kompetensiyaları üzrə müvafiq biliklərə nail olmalıdır:

- tərcüməyə aid olan ümumi qanunauyğunluqları;
- tərcümənin nəzəri məsələlərini;
- tərcüməyə dair beynəlxalq təcrübəni;
- tərcümə aparılan dillərin dil strukturu, dilin semantikasını, dilin üslubiyyəti və s.;
- tərcümə ilə bağlı bilikləri öz praktik fəaliyyətlərində istifadə edə bilməlidir.

1.16. İxtisasın peşə təliminin nəticələri üzrə məzun aşağıdakıları bacarmalıdır:

- dövlət dilində sərbəst danışmaq, fikirlərini sərbəst ifadə etmək, o cümlədən işgüzar yazışma vərdişlərinə yiyələnmək, peşə təyinatlı mətnləri tərtib etmək, onları redaktə etməyi bacarmalıdır;
- xarici dil bilməli, tərəfdaşları ilə xarici dildə ünsiyyətdə olmağı və fikrini ifadə etməyi bacarmalıdır;
- informasiya cəmiyyətində yaşayıb fəaliyyət göstərmək və peşəkarlıq fəaliyyətində İKT-dən istifadə etməyi bacarmalıdır;
- müasir tələblərə uyğun təqdimatlar hazırlamağı bacarmalı;
- Azərbaycan Respublikası hüquq sisteminin və qanunvericiliyin əsaslarını

bilməli və öz fəaliyyətində qanunvericilik bazasından istifadə etməyi bacarmalıdır;

- mülkiyyət formasından və tabeliyindən asılı olmayaraq peşəsinə və ixtisas dərəcəsinə uyğun gələn istənilən istehsal sahələri, təşkilatlar, idarələr, müəssisələr, birliklər və s. sferalarda işləyə bilməlidir;
- mövcud qaydalara riayət olunmaqla müxtəlif təhsil müəssisələrində (pedaqoji sahədə təkmilləşmə kurslarını keçdikdən sonra) çalışmaq bacarmalıdır;
- müxtəlif məzmunlu mətnlərin iki dilə (ingilis-Azərbaycan; Azərbaycan-İngilis; Azərbaycan-Alman; Alman-Azərbaycan) şifahi və ya yazılı formada tərcüməsini bacarmalıdır.

1.17. Tələbənin təlim nəticələrinin qiymətləndirilməsi

Tələbələrin semestr ərzində hər bir fənn üzrə auditoriya (mühazirə, seminar, praktik məşğələlər, laboratoriya, kollokviumlar) və auditoriyadankənar (tələbənin müstəqil və müəllimin rəhbərliyi ilə sərbəst işi) fəaliyyəti aşağıdakı meyarlar üzrə qiymətləndirilir:

1. Mühazirə dərslərində iştirakına və cari mövzu üzrə aparılan qeydlərinə görə 0-10 bal.

2. Seminar (məşğələ) və ya laboratoriya dərslərində frontal şifahi sorğuların, kollokviumların, seminar-məşğələ dərslərinə hazırlığa dair sərbəst işin tərtibi üzrə yekun cavab nəticələrinə görə 0-20 bal.

3. Referatın tərtibi və prezentasiyaya görə 0-20 bal.

Seminar (məşğələ) və ya laboratoriya dərslərində frontal şifahi sorğuların, kollokviumların, referatın tərtibi və prezentasiyaya görə qiymətləndirmədə aşağıdakı taksanomiya halları nəzərdə tutulmalıdır. Qiymətləndirmə meyarında hər bir halın xüsusi çəkisi aşağıdakı kimi nəzərdə tutulur:

- Bilik-20%
- Tələbənin mövzunu anlaması-20%
- Tətbiq etmə-20%
- Təhlil-20%
- Sintez-20%

Yuxarıda qeyd olunan qiymətləndirmələr fənn jurnallarında aparılır. Konkret fənlər üzrə semestr ərzində toplanmış balın yekun miqdarına görə təhsil alanların biliyi aşağıdakı kimi qiymətləndirilir:

51 bala qədər	• “qeyri-kafi”	• F
51-60 bal	• “qənaətbəxş”	• E
61-70 bal	• “kafi”	• D
71-80 bal	• “yaxşı”	• C
81-90 bal	• “çox yaxşı”	• B
91-100 bal	• “əla”	• A

2. TƏHSİL PROSESİNİN MƏZMUNUNU VƏ TƏŞKİLİNİ TƏNZİMLƏYƏN SƏNƏDLƏR

2.1. Təhsil proqramı

2.2. Tədris planı

Universitet müstəqil olaraq "Tərcümə" ixtisası üzrə mütəxəssis yetişdirmək üçün Dövlət təhsil standartı və təhsil proqramı əsasında tədris planını hazırlayır və təsdiqləyir. Təhsil prosesi Təhsil Nazirliyi tərəfindən təsdiq edilmiş Dövlət Təhsil Standartları, ixtisasın təhsil proqramına, “Təhsil haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununun tələblərinə, Təhsil Nazirliyinin müvafiq əsasnamələrinə uyğun tərtib edilmiş tədris planı nəzərə alınmaqla təşkil edilir. Tədrisin məzmununu daim yeniləmək məqsədi ilə tədris planının məzmunu hər 5 ildən bir nəzərdən keçirilir, daha da təkmilləşir.

“Tərcümə” ixtisası üzrə bakalavr təhsil proqramının yerinə yetirilməsinin müddəti aşağıdakı kimi nəzərdə tutula bilər:

- Bakalavr təhsil proqramını mənimsəmək üçün ayrılan ümumi həftələr – 198
- Nəzəri təlim, o cümlədən, təcrübələr (14həftə) üçün ayrılan həftələr -

- Tətillər üçün ayrılan həftələr - 38
- Yekun attestasiyaya ayrılan həftələr - 6

2.3. İllik iş qrafiki

Tədris fəaliyyəti tədris prosesinin iş qrafikinə uyğun olaraq ciddi şəkildə aparılır. "Tərcümə" ixtisası üzrə əyani təhsil alan tələbələr üçün iş təqvim-tədris planı 4 il ərzində nəzəri hazırlıq, imtahan, tətil, təcrübə, yekun attestasiyaya hazırlıq və Yekun Dövlət Attestasiyasının keçirilməsinin ardıcılığını əks etdirir.

3. RESURS TƏMİNATI

3.1. Kadr təminatı

"Tərcümə" ixtisası üzrə kadr hazırlığı müvafiq tədris planında əks etdirilən fənlərin tədrisi ilə həyata keçirilir. Dövlət Təhsil Standartlarının tələblərinə uyğun olaraq mütəxəssis hazırlığı, bir qayda olaraq, tədris olunan fənlərin profilinə uyğun və ya elmi-metodiki fəaliyyətlə mütəmadi məşğul olan pedaqoji heyət tərəfindən təmin edilməlidir;

Fənləri tədris edən müəllimlərin müvafiq peşə sahəsində elmi dərəcəsi və ya təcrübəsi olmalıdır.

3.2. Tədris-metodik və informasiya dəstəyi

Mütəxəssis hazırlığı üçün təhsil proqramının icrası təhsil proqramının fənlərinin tam siyahısının məzmununa uyğun tədris vəsaitlərinin və kitabxana fondlarının və digər məlumat bazalarının mövcudluğu ilə təmin edilməlidir.

Bütün fənlər üçün – mühazirə, seminarlar, laboratoriya işləri, təcrübələr, eləcə də əyani vəsaitlər, audio, video və multimedia materialları təmin edilməlidir.

Mütəxəssis hazırlığını yerinə yetirmək üçün proqramlarda məcburi olaraq tövsiyə olunan tədris ədəbiyyatları təmin edilməlidir.

Tədris-informasiya mənbələri müasirliyin tələblərinə cavab verməlidir. Təhsil prosesində peşə yönümlü jurnalların və digər dövri nəşrlərin materiallarından istifadə edilməlidir.

3.3. Maddi-texniki təchizat

Universitetin daxili keyfiyyət təminatı siyasətinə və müvafiq standartlara uyğun olaraq təhsilalanların təhsil mühitini zənginləşdirmək üçün təhsil resurlarının olması, təkmil informasiya texnologiyalarının, müasir kitabxananın, məişət, tibb xidməti strukturlarının və digər resurların mövcudluğu vacibdir. Bu resursların beynəlxalq standartlar səviyyəsinə çatdırılması daxili keyfiyyət təminatı siyasətinin tərkib hissəsidir.

Universitet müvafiq ixtisaslar üzrə mütəxəssis hazırlığı üçün maddi-texniki bazanın tərkibi kimi müasir komputer avadanlığı və proqram təminatına sahib olmalıdır. Tədris prosesi komputerləşdirilmiş, yerli şəbəkəyə qoşulmuş, internetə çıxışlı və tətbiqi proqram paketləri ilə təchiz olunmuş xüsusi laborator-auditoriyalarla təmin edilir.

Laboratoriya məşğələləri aparmaq üçün hər bir fənn üçün zəruri proqram təminatı quraşdırılmış, şəbəkəyə qoşulmuş ən azı 12 kompüterdən ibarət kompüter otaqları mövcud olmalıdır.

Universitet sanitariya-gigiyena tələblərinə cavab verməlidir.

3.4. Tələbələrin elmi-tədqiqat işinin təşkili xüsusiyyətləri

Tələbələrin tədqiqat işləri vahid tədris prosesinin tərkib hissəsi kimi ixtisaslı mütəxəssislərin hazırlanmasının ayrılmaz hissəsidir: Tələbələrin elmi-tədqiqat işinin tətbiqi tədris, elmi və praktiki fəaliyyətin məcmusunu əks etdirir.

Tələbələrin tədqiqat işləri tədris planına uyğun olaraq tələbələr tərəfindən tədris prosesində və auditoriyadankənar peşə və yaradıcılıq fəaliyyətinin əsaslarını, tədqiqatçılıq texnikasını və bacarıqlarını inkişaf etdirmək yolu ilə mütəxəssislərin hazırlıq səviyyəsini artırmaq məqsədi ilə təşkil edilir.

Tələbələrin tədqiqatçılıq fəaliyyətinin inkişafı sayəsində aşağıdakı nəticələrin əldə edilməsinə nail olunmuşdur:

1) öyrənilən fənlərin nəzəri əsasları sahəsində tələbələrin biliklərini genişləndirmək və dərinləşdirmək, müstəqil tədqiqat fəaliyyətinin müəyyən praktik bacarıqlarını əldə etmək və inkişaf etdirmək;

2) elm və təcrübənin qarşıya qoyduğu aktual problemləri həll etmək üçün tələbələrin iştirakı ilə elmi tədqiqatlar aparmaq;

3) öz elmi tədqiqatlarının nəticələrini (hesabatlar, tezislər, məruzələr və s.) əsaslandırmaq və təqdim etmə bacarıqlarını inkişaf etdirmək;

4) elmi-tədqiqat işləri zamanı yeni informasiya texnologiyalarını geniş tətbiq etmək, informasiya və proqram təminatını dəstəkləmək bacarıqlarına malik olmaq;

5) iqtisadi inkişafın yeni şəraitində fərdi düşüncə sistemlərini formalaşdırmaq və fərdi işləmək bacarığına malik olmaq.

4. TƏDRİSDƏ KEYFİYYƏT TƏMİNATI

4.1. Tədrisdə keyfiyyət təminatı siyasəti

Bakı Biznes Universitetinin keyfiyyət təminatı siyasətinin əhatə dairəsi ixtisaslar üzrə təhsil proqramlarının hazırlanmasını, təhsil proqramlarının optimallığının, mobilliyinin təmin olunmasını, biliyin təkmil beynəlxalq standartlara uyğunluğunun qiymətləndirilməsini, tələbəyönümlü təhsilin tətbiqini özündə əks etdirir.

İxtisas üzrə tədris-metodik vəsaitlər keyfiyyət təminatının standartlarına uyğunlaşdırılmalıdır. Tələbəyönümlü təhsil, tədris və qiymətləndirmə sisteminin tətbiqi tələbələrin tədris prosesində daha fəal iştirakına şərait yaradır, onların motivasiyasının yüksəldilməsinə xidmət edir, onlarda özünütəhlil, müstəqil düşüncə qabiliyyətini formalaşdırır, mövcud vəziyyəti təhlil edib qiymətləndirmək qabiliyyətini aşılayır.

Ona görə də daxili keyfiyyət təminatında professor-müəllim heyətinin peşəkarlığının yüksəldilməsi, müasir bilik, bacarıq və vərdislərə yiyələnməklə yanaşı, öyrətmə metodologiyasının daim təkmilləşdirilməsinə ehtiyac vardır. Bu

səbəbdən professor-müəllim heyətinin mütəmadi, ardıcıl və sistemli şəkildə peşə ixtisaslarının artırılması siyasəti qurulmalıdır.

Bakı Biznes Universitetinin fəaliyyəti ilə bağlı olan bütün proqramlar və layihələrin icrasının səmərəli təşkil edilməsi, bütün maraqlı tərəflərin şəffaf, dəqiq və dürüst məlumatlarla təmin edilməsi üçün açıq informasiya sisteminin mövcudluğu inkaredilməzdir. Daxili keyfiyyət təminatının yüksək səviyyədə həyata keçirilməsi və informasiyaların idarə edilməsi üçün Universitetin bütün struktur vahidlərinin fəaliyyətlərinin mütəmadi olaraq qiymətləndirilməsi olduqca böyük əhəmiyyət kəsb edir.

4.2. Tədrisdə Keyfiyyət Qiymətləndirilməsi Sistemi

Təlimin keyfiyyət təminatı sisteminə mütəxəssis hazırlığı prosesində təlim keyfiyyətinin monitorinqi, məzunların peşə fəaliyyətinin nəticələrinin izlənməsi daxildir.

Tələbə hazırlığının təlim keyfiyyətinin qiymətləndirilməsi aşağıdakı sxemə əsasən aparılır:

- cari və aralıq qiymətləndirmə;
- təcrübələrin nəticələrinin attestasiyası;
- yekun dövlət attestasiyası.

4.3. Keyfiyyətin xarici qiymətləndirmə sistemi

“Tərcümə” ixtisasının həyata keçirilmə keyfiyyətinin xarici qiymətləndirilməsi məzunların çalışdığı sahədə peşə-karyera uğurları ilə məmnunluğunu, işəgötürənlərin, mütəxəssislərin peşə və şəxsi keyfiyyətlərindən məmnunluğunu təmin etmək məqsədi ilə təşkil edilir.

Bu istiqamətdə məzunlar və işəgötürənlərlə iş aşağıdakılar vasitəsilə həyata keçirilir:

- tələbələrin təcrübə yerlərindən işəgötürənlərdən rəy almaq;
- məzunların və işəgötürənlərin sorğularının aparılması;
- "tələbə-müəllim-işəgötürənlər" dəyirmi masalarının təşkili.

Məzunların təlim keyfiyyətinin monitorinqi və mütəxəssis hazırlığı keyfiyyətinin yüksəldilməsi üçün tövsiyələrin hazırlanması işəgötürənləri sorğusual etməklə həyata keçirilir. Anketdə gənc mütəxəssisin təlim keyfiyyəti, peşəkar və işgüzar keyfiyyətləri barədə rəylər əks etdirilir.